

ODPIS

Sygn. akt IV SA/Po 1086/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 lutego 2020 r.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu
w składzie następującym:

Przewodniczący	Sędzia	WSA Monika Świerczak
Sędzia		WSA Izabela Bąk-Marciniak
Asesor sądowy		WSA Maria Grzymisławska-Cybulska (spr.)
Protokolant	st.sekr.sąd.	Justyna Hołyńska-Matela

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 lutego 2020 r.
sprawy ze skargi Prokuratora Okręgowego w Ostrowie Wielkopolskim
na uchwałę Rady Miasta Kalisza
z dnia 14 maja 2019 r. nr IX/123/2019
w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Kalisza

1. stwierdza nieważność w części obejmującej § 2 pkt 1, 6, 7, 8, 9; § 3 ust. 2; § 4, § 5, § 6, § 10 ust. 1; § 12; § 24 pkt 2; § 27; § 28 załącznika do zaskarżonej uchwały;
2. w pozostałej części skargę oddala.

Na oryginale właściwe podpisy

Za zgodność z oryginałem

Joanna Kujawa
St. sekretarz sądowy

Wyrok z dnia 19. 02. 2020 r.
Postanowienie
sygn. akt IV SA/Po 1086/19 jest prawomocny(ą)
od dnia 27. 02. 2020 r.

podpis sędziego / referendarza sądowego

MST [signature]

UZASADNIENIE

Prokurator Okręgowy w Ostrowie Wielkopolskim wniósł do sądu administracyjnego skargę na uchwałę Rady Miasta Kalisza z 14 maja 2019 r. nr IX/123/2019 w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Kalisza (dalej również jako: „Regulamin”, albo „załącznik do uchwały”). Uchwale zarzucono istotne naruszenie prawa materialnego :

- § 135,137 i 143 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002r. w sprawie Zasad techniki prawodawczej poprzez :

- a) powtórzenie definicji legalnych z innych aktów prawnych w § 2 pkt 7 i 8;
- b) wprowadzenie definicji pojęć uprzednio niezdefiniowanych, bez upoważnienia ustawowego, w § 2 pkt 1 ,3, 4 , 6 i 9

- art.4 ust.2 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996r.o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U.2018.1454) poprzez zobowiązanie w § 3 ust.2 właścicieli do utrzymywania w należyтым stanie sanitarno-higienicznym miejsc usytuowania pojemników, co stanowi także powtórzenie zapisów art.5 ust. 1 pkt 1 ustawy;

- art.4 ust.2 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996r.o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U.2018.1454) poprzez przekroczenie ustawowego upoważnienia i wprowadzenie w § 4 wymagań odnośnie miejsc gromadzenia odpadów ;

- art.4 ust.2 pkt 1d ustawy z dnia 13 września 1996r.o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U.2018.1454) poprzez przekroczenie ustawowego upoważnienia i ograniczenie w § 5 i § 6 regulaminu, możliwości mycia i naprawy pojazdów w sposób niepowodujący „uciążliwości”;

- art.4 ust.2 pkt 2 ustawy z dnia 13 września 1996r,o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U.2018.1454) poprzez przekroczenie ustawowego upoważnienia i zobowiązanie w § 10 ust.1 do utrzymywania pojemników w należyтым stanie technicznym oraz poprzez wskazanie częstotliwości czyszczenia i dezynfekcji pojemników na odpady;

- art.4 ust.2 ustawy z dnia 13 września 1996r.o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U.2018.1454) poprzez wprowadzenie w § 12 obowiązku ponoszenia kosztów przygotowania i utrzymania miejsc ustawienia pojemników przez właściciela nieruchomości;
- art.4 ust.2 pkt 6 ustawy z dnia 13 września 1996r.o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U.2018.1454) poprzez wprowadzenie bez podstawy prawnej w § 24 ust.2 obowiązku dla osób utrzymujących zwierzęta domowe do zabezpieczenia nieruchomości i umieszczenia tabliczki ostrzegawczej;
- art.4 ust.2 pkt 7 ustawy z dnia 13 września 1996r o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U.2018.1454) poprzez przekroczenie ustawowego upoważnienia i zobowiązanie w § 27 osób utrzymujących zwierzęta gospodarskie, do zapewnienia odpowiednich pomieszczeń, urządzeń do usuwania nieczystości oraz niepowodowania uciążliwości - hałasu, odoru oraz ognisk gryzoni i owadów;
- art.4 ust.2 pkt 7 ustawy z dnia 13 września 1996r.o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U. 2018.1454).poprzez przekroczenie ustawowego upoważnienia i wprowadzenie w § 28 wymagań w odniesieniu do ustawienia uli z pszczołami;

Wskazując powyższe uchybienia, w oparciu o art. 147 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U.2018.1302) Prokurator wniósł o stwierdzenie nieważności §2 pkt 1,3,4,6-9, § 3 ust.2, § 4, § 5 i § 6 , §10 ust.1 , § 12, § 24 ust.2 , § 27 i § 28 zaskarżonej uchwały Rady Miasta Kalisza.

W uzasadnieniu skargi wskazano, że delegację ustawową dla podjęcia skarżonej uchwały stanowi art.4 ust. 1 i 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Przyznane radzie gminy kompetencje ograniczone zostały do ustalenia w regulaminie jedynie szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku na terenie gminy w ściśle określonym zakresie. Organ nie może dokonywać regulacji prawnych poza zakresem, do którego został upoważniony. Elementy wskazane w art.4 ust.2 ustawy mają charakter wyczerpujący. Nie jest więc dopuszczalna wykładnia rozszerzająca tego przepisu w odniesieniu do innych kwestii, których w nim nie wymieniono. Wskazano, że przepis art.4 ust 2 ustawy o utrzymaniu w

czystości nie daje radzie gminy prawa do stanowienia aktów prawa miejscowego regulujących inne zagadnienia niż w nim wskazane. Regulamin utrzymania porządku i czystości na terenie miasta Kalisza stanowi akt prawa miejscowego. Podkreślono, że zgodnie z zakorzenionymi poglądami orzecznictwa i doktryny, akty prawa miejscowego muszą zawierać jedynie przepisy regulujące sprawy przekazane do unormowania w przepisie upoważniającym - § 115 w zw. z § 143 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 20.06.2002r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej”. Akty te nie mogą także powtarzać zapisów ustawy upoważniającej oraz przepisów innych aktów normatywnych (G. Wierczyński, Redagowanie i ogłaszanie aktów normatywnych). Takie powtórzenia traktowane są bowiem jako rażące naruszenie prawa.

W dalszej kolejności wskazano, że postanowienia zaskarżonego regulaminu, jako aktu prawa miejscowego nie mogą w szczególności wykraczać poza zakres ustawowego upoważnienia unormowanego w art. 4 ust. 2 ustawy, być niezgodne z innymi powszechnie obowiązującymi przepisami prawa oraz powtarzać regulacji zawartych w tych przepisach, ani też formułować ustanawianych w nim nakazów lub zakazów w sposób niejasny lub niejednoznaczny. Naruszenie któregośkolwiek z tych wymogów będzie, co do zasady, skutkowało nieważnością wadliwego przepisu. Tego rodzaju wady legislacyjne są bowiem traktowane w utrwalonym orzecznictwie sądów administracyjnych jako przypadki istotnego naruszenia prawa.

Zdaniem Skarżącego rażącym naruszeniem prawa jest powtórzenie w § 2 uchwały pojęć ustawowych, które zostały zdefiniowane w ustawie o odpadach (Dz.U.2019.701) i ma to miejsce w § 2 pkt. 7 i 8. Także wprowadzenie własnych definicji pojęć, pomimo braku upoważnienia ustawowego do tego, jest podstawą do wyeliminowania takiego przepisu z obrotu prawnego. Tego rodzaju samowolna interpretacja ma w ocenie Skarżącego miejsce w § 2 pkt 1,3,4,6 i 9. W uzasadnieniu skargi podkreślono, że w orzecznictwie administracyjnym wielokrotnie wskazywano, że powtórzenia i modyfikacje zapisów ustawowych stanowią istotne naruszenie prawa.

W dalszej kolejności wskazano, że w § 3 ust.2 regulaminu Rada Miasta wprowadziła obowiązek utrzymywania w należyтым stanie sanitarno-higienicznym miejsc, w których usytuowane są pojemniki. Regulacja ta nie tylko wykracza poza ustawowe upoważnienie z art.4 ust.2 pkt 2 ustawy, ale stanowi także powtórzenie zapisu art.5 ust. 1 pkt 1 ustawy. W tym przepisie został już nałożony na właścicieli

nieruchomości obowiązek utrzymywania miejsc gromadzenia odpadów w odpowiednim stanie sanitarnym i porządkowym.

W ocenie Skarżącego bez upoważnienia ustawowego, w § 4 regulaminu, zobowiązano właścicieli nieruchomości do utwardzenia miejsca gromadzenia odpadów i podporządkowania ich wymaganiom rozporządzenia w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Wymagania w odniesieniu do miejsca gromadzenia odpadów nie należą do materii, którą może regulować rada. Obowiązki w zakresie utrzymania czystości i porządku ciążące na właścicielu nieruchomości nie mogą zostać sformułowane w sposób dowolny. Organ gminy nie może w sposób niczym nieograniczony określać obowiązków związanych z estetyką i porządkiem na terenie gminy (zob. wyrok WSA w Opolu z dnia 7 września 2006 r., sygn. akt II SA/Op 278/06, niepubl). Stąd też za niezgodne prawem Prokurator uznał obowiązki określone w § 4 regulaminu, zgodnie z którym właściciele zostali zobowiązani do utwardzenia miejsc gromadzenia odpadów, podkreślając, że taki obowiązek wyraźnie wykracza poza kompetencyjną normę art. 4 ust. 2 pkt 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, uprawniający do określenia tylko rodzaju i minimalnej pojemności urządzeń przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz na drogach publicznych, warunków rozmieszczania tych urządzeń i ich utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym.

W ocenie Prokuratora Rada Miasta Kalisza przekroczyła także ustawowe upoważnienie z art. 4 ust. 2 pkt 1d, wprowadzając w § 5 i § 6 regulaminu obowiązek mycia i naprawy pojazdów samochodowych poza myjniami i warsztatami naprawczymi w sposób nie powodujący „uciążliwości”. Użycie nieostrego sformułowania „nie powodujący uciążliwości” przeczy bowiem zasadzie pewności i określoności prawa.

Prokurator podniósł też zarzut, że Rada w sposób nieuprawniony w § 10 wprowadziła obowiązek utrzymywania pojemników na odpady w należyтым stanie technicznym, a także określiła częstotliwość ich czyszczenia i dezynfekcji. Obowiązki w powyższym zakresie określa bowiem ustawa zawiera w art. 5 ust. 1 pkt 1. Niewłaściwe, jak podniósł Prokurator, jest powtarzanie już istniejących rozwiązań ustawowych w aktach niższego rzędu.

Podobnie, w ocenie Prokuratora, z przekroczeniem ustawowego

upoważnienia został wprowadzony obowiązek przygotowania i utrzymania miejsca ustawienia pojemników i worków na koszt właściciela nieruchomości. Podkreślono, że obowiązek wyposażenia nieruchomości w pojemniki oraz zapewnienia miejsca gromadzenia odpadów komunalnych wynikający z przepisów rangi ustawowej i rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015r. poz. 1422 ze zm.) nie uprawnia rady miejskiej do określania obowiązku właścicieli nieruchomości ponoszenia kosztów przygotowania i utrzymania miejsc ustawienia pojemników.

Kolejnego przekroczenia ustawowego upoważnienia, w ocenie Prokuratora, dopuściła się Rada w § 24 ust. 2 regulaminu, w sposób nieuprawniony przekraczający umocowanie z art.4 ust.2 pkt 6 nakładając na właścicieli nieruchomości obowiązki odnoszące się do ich własnych nieruchomości, nie przeznaczonych do wspólnego użytku.

W skardze wskazano też, że wprowadzone w § 27 regulaminu wymagania dotyczące osób utrzymujących zwierzęta gospodarskie na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej, także nie posiadają ustawowego upoważnienia.

Ostatniego naruszenia ustawowego upoważnienia z art.4 ust.2 pkt 7 Skarżący dopatrzył się w regulacji przyjętej w § 28 regulaminu, wskazując, że w sposób nieuprawniony Rada Miasta wprowadziła w nim wymagania, jakim musi odpowiadać hodowla pszczół.

Wskazując powyższe naruszenie prawa Prokurator wniósł o stwierdzenie nieważności zaskarżonej uchwały Rady Miasta Kalisza w odniesieniu § 2 pkt 1,3,4,6 9, § 3 ust.2, § 4, § 5 i § 6 , § 10 ust.1, § 12, § 24 ust.2 , § 27 i § 28 zaskarżonej uchwały Rady Miasta Kalisza.

W odpowiedzi na skargę Prezydent Miasta Kalisza wniósł o: morzenie postępowania na zasadzie art. 161 § 1 pkt 3 p.p.s.a, ewentualnie o oddalenie skargi w całości na zasadzie art. 151 p.p.s.a. Ponadto żądaniem odpowiedzi na skargę objęto zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych na rzecz wnoszącego odpowiedź na skargę, a ponadto przeprowadzenie rozprawy także pod nieobecność wnoszącego odpowiedź na skargę lub jego pełnomocników.

Uzasadniając swoje stanowisko Prezydent Miasta Kalisza wskazał, że początek obowiązywania uchwały został ustalony na dzień 1 stycznia 2020 r. W tym stanie rzeczy, w ocenie Prezydenta Miasta Kalisza wniosek o umorzenie postępowania jest uzasadniony i konieczny.

Z ostrożności procesowej, gdyby jednak Wojewódzki Sąd Administracyjny nie uwzględnił wniosku o umorzenie postępowania, Prezydent Miasta Kalisza wniósł o nieuwzględnienie skargi i jej oddalenie w całości. Uzasadniając swoje stanowisko Prezydent Miasta Kalisza wskazał, że uchwały o zbliżonej czy tożsamej treści do kwestionowanej skargą Prokuratora uchwały Rady Miasta Kalisza, są powszechnie przyjmowane w Województwie Wielkopolskim, jak i innych województwach i stanowią akty prawa miejscowego. Podkreślono, że w sprawie nie zachodzą przesłanki czy powody, by powyższa praktyka uchwałodawcza samorządów gminnych nie mogła być stosowana w Kaliszu. Podkreślono, że w myśl ugruntowanego orzecznictwa sądowego, o istotnym naruszeniu prawa decyduje łączne wystąpienie dwóch przesłanek, to znaczy: rodzaj przepisów, które zostały złamane, a także skutki tego naruszenia. Przyjmując nawet do rozważań ewentualne zaistnienie tych dwóch elementów „rodzaj przepisów” jak i „skutki naruszenia”, należy uznać i przyjąć, że w sprawie co najwyżej można by mówić wówczas o nieistotnym naruszeniu prawa. W ocenie Prezydenta Miasta Kalisza zarzut „powtórzenia” przepisów nie wyczerpuje przesłanki istotnego naruszenia prawa. Zaznaczono, że organ stanowiący akt prawa miejscowego zobowiązany jest przestrzegać zakresu upoważnienia udzielonego mu przez ustawę i w swoich działaniach nie może wkraczać w materię uregulowaną w powszechnie obowiązujących przepisach prawa. Podkreślono, że dopuszczalne jest, tak jak mamy do czynienia w uwarunkowaniach faktycznych sprawy w uchwale rady gminy (Rady Miasta Kalisza) powtórzenie określonych regulacji ustawowych o ile jest to konieczne dla uczynienia aktu prawa miejscowego czytelnym i zrozumiałym. Podobnie w kwestii wypowiada się doktryna. Podkreślono, że z praktycznego punktu widzenia wskazać także należy, że słownik w kwestionowanej uchwale zawiera wiele pojęć umieszczonych w różnych ustawach. Miasto Kalisz kierowało się zasadą, że akty prawa miejscowego muszą być zrozumiałe dla adresata. W tym celu należy zapewnić komunikatywność treści aktu. Ani rodzaj przepisów, ani skutki ewentualnego naruszenia prawa nie uprawniają do postawienia zarzutu o istotności naruszenia prawa przez kwestionowaną skargą uchwałę.

Odnosnie wprowadzenia w uchwale własnych definicji pojęć, zdefiniowanych powtórzono, że wolą organu stanowiącego znajdującą wyraz w uchwale było zapewnienie przejrzystości poszczególnych regulacji kwestionowanego skargą regulaminu. Chodziło w szczególności o to, by uchwała posługiwała się pojęciami, które byłyby zrozumiałe dla adresatów, mających stosować normy wynikające z regulaminu. Zaakcentowano, że powtórzenie pojęć zaczerpniętych z różnych ustaw przytaczane jest wyłącznie dla celów porządkowych i przejrzystości

Odnosząc się do kolejnych zarzutów skargi wskazano, że utwardzenie miejsc gromadzenia odpadów ma istotny wpływ na zachowanie czystości i porządku u nieruchomości, a także na skuteczność opróżniania pojemników. Podkreślono, że o ile jednak Konstytucja RP stanowi, że ustawowe upoważnienie niezbędne do wydawania rozporządzenia powinno określać organ właściwy do wydawania rozporządzenia i zakres spraw przekazanych do uregulowania oraz wytyczne dotyczące treści aktu, o tyle zaś w przypadku aktów prawa miejscowego Konstytucja ogranicza wymóg do tego, aby wydawane były na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie (art. 94). Oznacza to w konsekwencji, że w związku z takim unormowaniem konstytucyjnym w doktrynie utrwalił się pogląd, że organ samorządu terytorialnego ma zdecydowanie większą swobodę stanowiąc akty prawa miejscowego niż organ administracji publicznej przy stanowieniu rozporządzenia. Jednocześnie wskazano na względnie luźny związek między upoważnieniem (tym samym ustawą) a aktem prawa miejscowego wydanym na jego podstawie. Dodatkowo podkreślono, że w przypadku powstania zanieczyszczeń podczas opróżniania pojemników, to podmiot opróżniający ma obowiązek uprzątnąć teren. W konsekwencji więc zapis w regulaminie jest potrzebny i uzasadniony, aby uniknąć wątpliwości i sporów, pomiędzy podmiotem odbierającym a właścicielem nieruchomości. Ustosunkowując się natomiast do zarzutu użycia nieostrego sformułowania „nie powodujący uciążliwości” wskazano, że również ustawodawca posługuje się takim samym niedookreślonym pojęciem w art. 4 ust. 2 pkt 6 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Z kolei ustosunkowując się do treści zarzutu o wprowadzeniu przez organ stanowiący unormowań z przekroczeniem ustawowego upoważnienia w kwestii utrzymywania pojemników na odpady w należyтым stanie i technicznym, określenia częstotliwości ich czyszczenia i dezynfekcji, a także obowiązku przygotowania i utrzymania miejsca ustawienia pojemników i worków na koszt właściciela

nieruchomości, stwierdzono, że jak wynika z konstrukcji kwestionowanych zapisów, nie mają one ze swej istoty na celu, wprowadzenie nowych regulacji dotyczących szeroko rozumianej gospodarki odpadami komunalnymi, a jedynie stanowią swoiste „przypomnienie” o obowiązkach mających istotny wpływ na całokształt porządku i czystości w gminie.

Nie jest trafny również, w ocenie Prezydenta Miasta Kalisza, zarzut nieprawidłowego uregulowania obowiązku dla osób utrzymujących zwierzęta domowe - do zabezpieczenia nieruchomości i umieszczenia tabliczki ostrzegawczej, a dla osób utrzymujących zwierzęta gospodarskie - do zapewnienia odpowiednich pomieszczeń, urządzeń do usuwania nieczystości oraz niepowodowania uciążliwości - hałasu, odoru oraz ognisk gryzoni i owadów, gdyż w ocenie wnoszącego odpowiedź na skargę, nie może budzić wątpliwości, iż obowiązki te mieszczą się z oczywistych, nie wymagających uzasadnienia względów, w materii uchwałodawczej dotyczącej utrzymania czystości i porządku w gminach.

Z kolei w kontekście zarzutów dotyczących określenia wymagań w odniesieniu do ustawienia uli z pszczołami stwierdzono, że nie można podzielić w żaden sposób przesłanek jakimi kierował się Skarżący podnosząc kwestie dotyczące posadowienia uli. Niespornym bowiem - jak wskazano - jest, że skoro mamy do czynienia z regulaminem utrzymania porządku i czystości, to należy w nim określić zasady, o których mowa. Przykładowo ustawienie uli w granicach nieruchomości lub przy drodze może powodować zagrożenie dla innych osób. To, jak podkreślono, przemawia za trafnością przyjętego uchwałą przedmiotowego uregulowania.

Podkreślono, że obowiązujący na terenie Kalisza Regulamin utrzymania czystości i porządku był również przedmiotem skargi prokuratora w 2015 roku i zapisy: §24 ust. 2, §27 i §28, obecnie zakwestionowane, w tożsamym brzmieniu zawarte w treści wtedy obowiązującego regulaminu funkcjonują do dziś w odrębnej uchwale. W 2015 roku skarżący nie miał co do tych zapisów wątpliwości.

Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu zważył, co następuje:

Przeprowadzona przez Sąd kontrola legalności zakwestionowanej uchwały Rady Miasta Kalisza z 14 maja 2019 r. nr IX/123/2019 w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Kalisza wykazała, że skarga w zasadniczej mierze jest zasadna.

W myśl art. 3 § 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2019 r., poz. 2325 ze zm.; dalej: "p.p.s.a.") sądy administracyjne sprawują kontrolę działalności administracji publicznej, a stosownie do przepisu art. 1 § 2 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2169) kontrola ta sprawowana jest pod względem zgodności z prawem, jeżeli ustawy nie stanowią inaczej. W ramach swej kognicji Sąd bada, czy przy wydawaniu zaskarżonego aktu nie naruszono przepisów prawa materialnego i przepisów postępowania.

Zgodnie z art. 147 § 1 p.p.s.a. sąd uwzględniając skargę na uchwałę organu jednostki samorządu terytorialnego stwierdza nieważność tej uchwały w całości lub w części albo stwierdza, że została wydana z naruszeniem prawa, jeżeli przepis szczególny wyłącza możliwość stwierdzenia jej nieważności. Przepis ten pozostaje w związku z art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019, poz. 506 – dalej jako: u.s.g.), stosownie do którego nieważna jest uchwała organu gminy sprzeczna z prawem. Wprowadzając sankcję nieważności, jako następstwa naruszenia prawa, ustawodawca nie określił rodzaju naruszenia prawa, które prowadziłoby do zastosowania tej sankcji. W doktrynie i orzecznictwie przyjmuje się, że "istotne" naruszenie prawa stanowi uchybienie prowadzące do skutków, które nie mogą być tolerowane w demokratycznym państwie prawnym. Do nich zalicza się między innymi naruszenie przepisów prawa ustrojowego oraz prawa materialnego, a także przepisów regulujących procedury podejmowania uchwał (por. M. Stahl, Z. Kmiecik, Akty nadzoru nad działalnością samorządu terytorialnego w świetle orzecznictwa NSA i poglądów doktryny, Samorząd Terytorialny 2001, z. 1-2, s. 101-102). Za istotne naruszenie prawa uznaje się takiego rodzaju naruszenia jak: podjęcie uchwały przez organ niewłaściwy, brak podstawy prawnej do podjęcia uchwały określonej treści, niewłaściwe zastosowanie przepisu prawnego będącego podstawą podjęcia uchwały, naruszenia procedury podjęcia uchwały (por. wyroki Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 lutego 1998 r., sygn. akt II SA/Wr 1459/97, Lex nr 33805; z dnia 8 lutego 1996 r., sygn. akt SA/Gd 327/95, Lex nr 25639). Stwierdzenie nieważności uchwały może nastąpić tylko wtedy, gdy uchwała pozostaje w wyraźnej sprzeczności z określonym przepisem prawnym. Nie jest zaś konieczne rażące naruszenie, warunkujące stwierdzenie nieważności decyzji, czy postanowienia, o jakim mowa w przepisie art. 156 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca

1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2018, poz. 2096 – dalej również jako: k.p.a.).

Podkreślić trzeba, że przedmiotem kontroli sądowoadministracyjnej w niniejszej sprawie była uchwała Rady Miasta Kalisza z 14 maja 2019 r. nr IX/123/2019 w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Kalisza, która po raz pierwszy poddana została kontroli sądowej.

Materialnoprawną podstawę zaskarżonej uchwały stanowią przepisy ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w brzmieniu nadanym ustawą w dniu podjęcia uchwały (Dz. U. Dz.U.2018, poz. 1454 ze zm. – aktualny w dacie podejmowania Uchwały – dalej jako: "u.c.p.g.").

Delegację ustawową dla podjęcia zaskarżonej uchwały stanowił art. 4 ust. 1 u.c.p.g. Przepis ten upoważnia radę gminy do uchwalenia, po zasięgnięciu opinii państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy w zakresie określonym w art. 4 ust. 2 ww. ustawy. Regulamin utrzymania porządku i czystości w gminie stanowi prawo miejscowe a jego postanowienia mają jedynie uszczegóławiać regulacje ustawowe, w szczególności zawartych w ustawie upoważniającej.

Regulamin wydany na podstawie art. 4 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (w jego ówczesnym brzmieniu) określać miał szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy dotyczące:

1) wymagań w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości obejmujących:

a) prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania lub przyjmowania przez punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych lub zapewnienie przyjmowania w inny sposób co najmniej takich odpadów komunalnych jak: przeterminowane leki i chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, odpady zielone oraz odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne, a także odpadów komunalnych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 4a,

b) uprzątnięcie błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z części nieruchomości służących do użytku publicznego,

c) mycie i naprawy pojazdów samochodowych poza myjniami i warsztatami naprawczymi;

2) rodzaju i minimalnej pojemności pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz na drogach publicznych, warunków rozmieszczania tych pojemników i ich utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym, przy uwzględnieniu:

a) średniej ilości odpadów komunalnych wytwarzanych w gospodarstwach domowych bądź w innych źródłach,

b) liczby osób korzystających z tych pojemników;

3) częstotliwości i sposobu pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego;

4) (uchylony);

5) innych wymagań wynikających z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami;

6) obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe, mających na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku;

7) wymagań utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej, w tym także zakazu ich utrzymywania na określonych obszarach lub w poszczególnych nieruchomościach;

8) wyznaczania obszarów podlegających obowiązkowej deratyzacji i terminów jej przeprowadzania.

Przyznane radzie gminy kompetencje do uchwalenia regulaminu ograniczone zostały do ustalenia w tymże regulaminie jedynie szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku na terenie gminy i w zakresie ściśle określonym w ustawie. Odnosząc się zatem do treści odpowiedzi na skargę należy podkreślić, że - jeżeli katalog spraw, w zakresie których ustawodawca upoważnił radę gminy do określenia szczegółowych zasad postępowania jest zamknięty to - organ ten może dokonywać regulacji prawnych - tylko w takim zakresie - w jakim został do tego upoważniony. Elementy wskazane w wymienionym art. 4 ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w

gminach, mają charakter wyczerpujący, nie jest zatem dopuszczalna wykładnia rozszerzająca zastosowania tego przepisu w odniesieniu do innych kwestii, które nie zostały w nim wymienione (por. wyrok NSA z dnia 8 listopada 2012 r., sygn. akt II OSK 2012/12). Art. 4 ust. 2 u.c.p.g. nie daje radzie gminy prawa do stanowienia aktów prawa miejscowego regulujących zagadnienia inne niż wymienione w tym przepisie, jak również nie pozwala na podejmowanie regulacji w inny sposób niż wskazany przez ustawodawcę, gdyż oznaczałoby to wykroczenie poza zakres delegacji ustawowej. Poza tym należy mieć na uwadze, że wymienione w art. 4 ust. 2 u.c.p.g. elementy regulaminu utrzymania czystości i porządku mają charakter obligatoryjny. Uchwalając regulamin rada gminy winna zawrzeć w nim postanowienia odnoszące się do wszystkich enumeratywnie wymienionych w powołanym przepisie zagadnień. Określając zakres owych zagadnień ustawodawca nie posłużył się bowiem sformułowaniem "w szczególności", "może określić", lecz użył pojęcia "regulamin określa" (vide wyrok NSA z dnia 9 września 2014 r. w sprawie II OSK 654/14; wyrok NSA z dnia 8 listopada 2012 r. w sprawie II OSK 2012/12; wyroki WSA w Gliwicach z dnia 3 lipca 2014 r. w sprawie II SA/GI 465/14; wyrok WSA w Poznaniu z dnia 23 października 2013 r. w sprawie IV SA/Po 748/13; wyrok WSA w Szczecinie z dnia 18 kwietnia 2013 r. w sprawie II SA/Sz 238/13, <http://orzeczenia.nsa.gov.pl>).

1. Odnosząc się do zarzutów skargi należy wskazać, że zasadnie Prokurator zarzucił wadliwość § 2 pkt 1, 6, 7, 8 i 9 Regulaminu, który stanowił, że ilekroć w Regulaminie jest mowa o:
 - 1) selektywnej zbiórce odpadów u źródła - należy przez to rozumieć selektywne zbieranie odpadów komunalnych w miejscu ich powstania;
 - 6) punktach selektywnego zbierania odpadów komunalnych - należy przez to rozumieć miejsca, do których właściciele nieruchomości położonych na terenie Kalisza samodzielnie dostarczają odpady komunalne zebrane w sposób selektywny;
 - 7) bioodpadach - należy przez to rozumieć odpady w rozumieniu art. 3 ust.1 pkt 1 ustawy o odpadach;
 - 8) odpadach ulegających biodegradacji - należy przez to rozumieć odpady w rozumieniu art. 3 ust.1 pkt 10 ustawy o odpadach;
 - 9) odpadach budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne - należy przez to rozumieć odpady powstające w gospodarstwach domowych w

wyniku prowadzenia we własnym zakresie remontów, budów i rozbiórek (drobnych prac remontowo - budowlanych).

Zważywszy na argumentację odpowiedzi na skargę powtórzyć trzeba, że wprowadzając sankcję nieważności jako następstwo naruszenia przepisu prawa, ustawodawca nie określił rodzaju naruszenia prawa. Przyjmuje się jednak, że podstawę do stwierdzenia nieważności uchwały stanowią takie naruszenia prawa, które mieszczą się w kategorii rażących naruszeń. Powyższe wynika z treści art. 91 ust. 1 zd. pierwsze w zw. z ust. 4 u.s.g., zgodnie z którymi uchwała organu gminy sprzeczna z prawem jest nieważna, chyba że naruszenie prawa ma charakter nieistotny. Pojęcie "sprzeczności z prawem" w rozumieniu art. 91 ust. 1 u.s.g. obejmuje sprzeczność postanowień uchwały z jakimkolwiek aktem prawa powszechnie obowiązującym, w tym także z rozporządzeniem, co w konsekwencji oznacza, że również z "Zasadami techniki prawodawczej", które stanowią załącznik do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. (Dz. U. z 2016, poz. 283 – dalej jako: „ZTP”). Choć w większości przypadków sprzeczność z konkretnymi, szczegółowymi dyrektywami legislacyjnymi zawartymi w rozporządzeniu będzie miała zapewne charakter nieistotnego naruszenia prawa, to jednak nie można wykluczyć sytuacji, w których konkretne uchybienie zasadom techniki prawodawczej przyjdzie zakwalifikować jako naruszenie prawa istotne. Będzie to zwłaszcza dotyczyć reguł określanych w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego (dalej: "TK") mianem "rudymentalnych kanonów techniki prawodawczej" (zob. np. postanowienie TK z 27.04.2004 r., P 16/03; OTK-A 2004/4/36), nakaz przestrzegania których postrzegany jest jako jeden z elementów konstytucyjnej zasady prawidłowej legislacji (por. T. Zalasinski, *Zasady prawidłowej legislacji w poglądach Trybunału Konstytucyjnego*, Warszawa 2008, s. 51). Jednym ze wspomnianych "rudymentalnych kanonów" tworzenia prawa jest niewątpliwie reguła wynikająca z § 115 w zw. z § 143 ZTP, w myśl której w akcie prawa miejscowego zamieszcza się tylko przepisy regulujące sprawy przekazane do unormowania w przepisie upoważniającym (upoważnieniu ustawowym). Podobnie zakotwiczona w art. 94 Konstytucji jest dyrektywa wynikająca z art. 118 w zw. z § 143 ZTP, w świetle której w akcie prawa miejscowego nie powtarza się przepisów ustawy upoważniającej oraz przepisów innych aktów normatywnych (por. G. Wierczyński, *Redagowanie i ogłaszanie aktów normatywnych. Komentarz*, Warszawa 2010, s.

633). Takie powtórzenie jest, co do zasady, zabiegiem niedopuszczalnym, traktowanym w dominującym nurcie orzecznictwa sądów administracyjnych i TK jako rażące naruszenie prawa (zob. wyrok WSA w Poznaniu z 30.06.2011 r., sygn. akt IV SA/Po 431/11, CBOSA). Jedynie w drodze wyjątku, uzasadnionego zwłaszcza względami zapewnienia komunikatywności tekstu prawnego, za dopuszczalne można uznać powtarzanie w aktach praw miejscowego, takich zwłaszcza jak statuty czy regulaminy, innych regulacji normatywnych. W każdym jednak przypadku tego rodzaju powtórzenia powinny być powtórzeniami dosłownymi, aby uniknąć wątpliwości, który fragment tekstu prawnego (rozporządzenia, ustawy upoważniającej czy innego aktu normatywnego) ma być podstawą odtworzenia normy postępowania (zob. S. Wronkowska [w:] S. Wronkowska, M. Zieliński, Komentarz do zasad techniki prawodawczej, Warszawa 2012, s. 35 i 241).

Rozważając podniesiony w skardze zarzut naruszenia prawa poprzez błędne sformułowanie definicji w poszczególnych punktach § 2 Regulaminu, należy zwrócić uwagę na charakter przepisów rozporządzenia w sprawie Zasad techniki prawodawczej, które to przepisy zdaniem Prokuratora w tym przypadku zostały naruszone (obok naruszenia art. 4 ustawy.). Jak wskazał sąd w wyroku z dnia 27 października 2009 r. (sygn. akt II SA/Bd 688/09) „Zasady techniki prawodawczej nie tworzą upoważnienia do tworzenia prawa, stanowią pewien zbiór zasad technicznych dotyczących sposobu tworzenia prawa. Naruszenie tych zasad nie stanowi o sprzeczności uregulowań z prawem. Stanowi tylko tyle, że przepisy zostały źle skonstruowane, co nie zawsze przekreśla ich wartość”. Zdaniem Sądu naruszenie zasad techniki prawodawczej jednoznaczne z istotnym naruszeniem prawa występuje m.in. wówczas, kiedy w wyniku naruszenia zasad techniki prawodawczej dochodzi do sytuacji kiedy prawodawca lokalny reguluje materię uregulowaną już aktami wyższego rzędu (tj. ustawami) ewentualnie wykracza poza zakres upoważnienia ustawowego do wydania aktu prawa miejscowego. W § 146 ZTP określone zostały warunki formułowania definicji danego określenia. Stosownie do ww. przepisu w ustawie lub innym akcie normatywnym formułuje się definicję danego określenia, jeżeli:

- 1) dane określenie jest wieloznaczne;
- 2) dane określenie jest nieostre, a jest pożądane ograniczenie jego nieostrości;
- 3) znaczenie danego określenia nie jest powszechnie zrozumiałe;

4) ze względu na dziedzinę regulowanych spraw istnieje potrzeba ustalenia nowego znaczenia danego określenia.

Stosownie zaś do § 149 ZTP w akcie normatywnym niższym rangą niż ustawa bez upoważnienia ustawowego nie formułuje się definicji ustalających znaczenia określeń ustawowych; w szczególności w akcie wykonawczym nie formułuje się definicji, które ustalałyby znaczenia określeń zawartych w ustawie upoważniającej. Definiując w akcie prawnym określone pojęcia prawodawca daje wyraz temu, że zamierza przypisać definiowanym zwrotom nie tylko inne znaczenie niż w języku potocznym, ale także inne znaczenie niż powszechnie przyjmuje się to w innych aktach prawnych. Zatem w przypadku powtórzonego zdefiniowania pojęcia ustawowego w regulaminie, istnieje realna możliwość, że jego interpretacja w oderwaniu od aktu pierwotnego spowoduje zmianę znaczeniowo-prawną danego pojęcia przyjętą w ustawie. Poza tym, skoro postanowienia regulaminu mają jedynie uszczegóławiać regulacje ustawowe w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, to tym bardziej nie ma podstaw prawnych do powtarzania w nim regulacji ustawowych, w szczególności zawartych w ustawie upoważniającej. Istotne naruszenie prawa w tym zakresie wynika z faktu braku delegacji ustawowej, opartej na art. 4 ust. 2 u.c.p.g. do dokonywania powtórzeń definicji ustawowych a także do formułowania definicji. W orzecznictwie sądów administracyjnych jednostkowo sformułowany został pogląd o możliwości powtórzenia zapisów ustawowych w akcie prawa miejscowego, ale z tym zastrzeżeniem, iż to powtórzenie miałoby formę przytoczenia treści in extenso i nastąpiłoby z jednoczesnym powołaniem się na konkretny, powtarzany przepis ustawy (vide: wyrok WSA we Wrocławiu z dnia 31 listopada 2006 r., sygn. akt II SA/Wr 745/06, CBOSA). Niemniej, przyjmując dopuszczalność powtórzeń na wskazanych powyżej warunkach, wskazać należy, iż kontrolowany Regulamin co do części - zaskarżonych - przepisów ich nie spełnia.

Reasumując, podkreślić trzeba, że Sąd w niniejszym składzie co do zasady nie wyklucza możliwości definiowania w regulaminie używanych w nim pojęć, gdyż jest to jeden z dozwolonych zabiegów legislacyjnych (podobnie: wyrok WSA z 16.12.2013 r., II SA/Po 916/13, CBOSA, a przesłanki jego zastosowania zostały określone w §146 ZTP. Należy jednak zwrócić uwagę na istotne obostrzenia w zakresie dopuszczalności wprowadzania definicji przez prawodawcę gminnego, wynikające przede wszystkim z pozycji aktów prawa miejscowego w konstytucyjnej

hierarchii źródeł prawa (art. 87 Konstytucji RP). Jak to już wyżej wskazano w takim akcie nie powtarza się przepisów ustaw, ratyfikowanych umów międzynarodowych i rozporządzeń – tym samym nie powtarza się definicji użytych przez ustawodawcę (za dopuszczalne należy jedynie uznać wyrażne odesłanie do odpowiedniego przepisu ustawy zawierającego potrzebną definicję), ani nie definiuje się na nowo (odmiennie) pojęć już przez ustawodawcę zdefiniowanych. Za niedopuszczalne uważa się również definiowanie terminów, których znaczenia prawodawca nie wyjaśnił wprost, ale posługuje się nimi w aktach wyższego rzędu. Zgodnie z § 149 ZTP w akcie normatywnym niższym rangą niż ustawa bez upoważnienia ustawowego nie formułuje się definicji ustalających znaczenia określeń ustawowych; w szczególności w akcie wykonawczym nie formułuje się definicji, które ustalałyby znaczenia określeń zawartych w ustawie upoważniającej.

W pierwszej więc kolejności należy wyjaśnić, że niedopuszczalnych zabiegów w kontrolowanym § 2 Regulaminu Sąd nie dopatrzył w przepisie § 2 pkt 3 załącznika do uchwały (definicja "podmiotu odbierającego odpady komunalne"), oraz w § 2 pkt 4 załącznika do uchwały (definicja "podmiotu opróżniającego zbiorniki bezodpływowe i transportującego nieczystości ciekłe"). Powyższe definicje mają bowiem charakter autonomiczny, jako wprowadzone wyłącznie na potrzeby Regulaminu, co – jak to już wyżej wyjaśniono – jest zabiegiem w pełni dopuszczalnym. Uznanie za niewadliwe objaśnień terminów zamieszczonych w § 2 pkt 3 i 4 Regulaminu uzasadniało oddalenie skargi Prokuratora w tej części, o czym orzeczono w pkt 2 sentencji wyroku na podstawie art. 151 p.p.s.a.

Niedopuszczalnych zabiegów w kontrolowanym § 2 Regulaminu, Sąd dopatrzył natomiast w przepisie § 2 pkt 1 Regulaminu (definicja "selektywnej zbiórki odpadów u źródła"), ta definicja jest całkowicie zbędna, gdyż definiowany termin w ogóle nie został użyty w dalszej części Regulaminu.

Definicja „punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych” (§ 2 pkt 6 Regulaminu), stanowi definicję pojęcia, które jest pojęciem ustawowym, o którym jest mowa m.in. w art. 3 ust. 2 pkt 5 u.c.p.g. a zatem na gruncie tej ustawy i odpowiednio ustawy o odpadach należy szukać ustawowej treści tego ustawowego pojęcia, w związku z czym, jego "zamknięte" definiowanie w akcie prawa miejscowego stanowi przekroczenie treści i granic ww. upoważnienia ustawowego. Podobnie, pojęcie "odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne" (§ 2 pkt 9

Regulaminu) stanowi niezdefiniowane przez ustawodawcę pojęcie użyte w art. 6r ust. 3a u.c.p.g. Sformułowanie zatem w akcie prawa miejscowego definicji tych ustawowych terminów, wobec braku delegacji ustawowej w tym zakresie stanowi jawne naruszenie § 149 ZTP. Konsekwentne stanowisko w tym zakresie zajmuje również Naczelny Sąd Administracyjny (por. wyrok NSA z dnia 27 czerwca 2017 r. sygn. II OSK 2873/15).

Również odwołania do definicji ustawowych zawarte w § 2 pkt 7 i 8 Regulaminu należało uznać za wadliwe w stopniu uzasadniającym ich nieważność. Przepis § 2 ust. 7 Regulaminu stanowił, że ilekroć w regulaminie jest mowa o „bioodpadach - należy przez to rozumieć odpady w rozumieniu art. 3 ust.1 pkt 1 ustawy o odpadach”; a ilekroć w regulaminie jest mowa o „odpadach ulegających biodegradacji - należy przez to rozumieć odpady w rozumieniu art. 3 ust.1 pkt 10 ustawy o odpadach”. W okolicznościach badanej sprawy nie zasługuje na uwzględnienie argument, że wskazane przepisy zostały zamieszczone w Regulaminie jedynie w celach informacyjnych. Podkreślenia wymaga bowiem, że za dopuszczalne uznaje się - jedynie wyraźne odesłanie - do odpowiedniego przepisu ustawy zawierającego potrzebną definicję. Wskazać należy, iż kontrolowana uchwała ich nie spełnia. Jakkolwiek, bowiem w § 2 pkt 7 i 8 Regulaminu zdefiniowano terminy ustawowe poprzez odwołanie do przepisów „ustawy o odpadach”, to nie sposób nie zauważyć, że z Regulaminu nie wynika o jaką konkretnie „ustawę o odpadach” chodzi, ani jakie brzmienie powołanych przepisów miała na uwadze Rada Miasta Kalisza. Należy podkreślić, że fakt, iż w dacie podejmowania zaskarżonej uchwały obowiązywała ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. 2019, poz. 701) nie oznacza, że tak będzie przez cały okres obowiązywania Regulaminu. Jeżeli nawet ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach obowiązywałaby przez cały okres obowiązywania Regulaminu, to (przyjmując założenie, że w ogóle do tej właśnie ustawy odwołuje się § 2 pkt 7 i 8 Regulaminu) nie jest pewne, że ustawodawca nie uzna za zasadne zmienić brzmienia definicji ustawowych „bioodpadów” i „odpadów ulegających biodegradacji”. W tym kontekście należy wskazać, że § 2 pkt 7 i 8 Regulaminu nie zawierają na tyle precyzyjnych odesłań do odpowiednich przepisów zawierających potrzebne definicje, aby można było uznać je za „wyraźne”, na tyle aby ewentualne zmiany aktów rangi ustawowej nie skutkowały niepewnością co do rzeczywistych intencji ustawodawcy lokalnego.

2. Przepis § 3 ust. 2 Regulaminu stanowił, że właściciel winien dbać o porządek na terenie nieruchomości także poprzez utrzymanie należytego stanu sanitarno - higienicznego miejsc, w których usytuowane są pojemniki, nie dopuszczając do zalegania odpadów poza pojemnikami. Prokurator podniósł zarzut naruszenia art.4 ust.2 pkt 2 u.c.p.g. poprzez zobowiązanie w § 3 ust.2 właścicieli do utrzymywania w należyłym stanie sanitarno-higienicznym miejsc usytuowania pojemników, co stanowi także powtórzenie zapisów art.5 ust. 1 pkt 1 u.c.p.g.

Odnosząc się do tego zarzutu należy wskazać, że przepis § 3 ust. 2 Regulaminu powtarza i modyfikuje regulację ustawową zawartą w art. 5 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 4 ust. 2 pkt 2 u.c.p.g., w ramach której ustawodawca zobowiązał właścicieli nieruchomości do utrzymywania odpowiednim stanie „sanitarnym i porządkowym” miejsc gromadzenia odpadów. Przepis § 3 ust. 2 Regulaminu nakazuje tylko utrzymać należyty stan sanitarno-higieniczny miejsc, w których usytuowane są pojemniki. Tymczasem, w zakresie odnoszącym się do obowiązków właścicieli nieruchomości przepis art. 5 ust. 1 pkt 1 u.p.c.g. nakazuje utrzymanie w odpowiednim stanie sanitarnym i porządkowym. Z uwagi zatem na nieuzasadnione powtórzenie i niedozwoloną modyfikację materii ustawowej Sąd stwierdził nieważność § 3 ust. 2 Regulaminu w zakwestionowanym zakresie.

3. Przepis § 4 Regulaminu stanowił, że miejsca gromadzenia odpadów powinny być utwardzone oraz odpowiadać zapisom rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Prokurator wskazał na naruszenie art.4 ust.2 pkt 2 u.c.p.g. poprzez przekroczenie ustawowego upoważnienia i wprowadzenie w § 4 wymagań odnośnie miejsc gromadzenia odpadów.

Odnosząc się do tego zarzutu należy wskazać, że powyższy przepis Regulaminu nakładający na właścicieli nieruchomości szczególne obowiązki dotyczące warunków jakim powinny odpowiadać miejsca do zbierania odpadów nie ma umocowania w ustawie, a wkracza w prawo własności, gdyż to od właściciela zasadniczo zależy, w

którym miejscu nieruchomości będzie przechowywał pojemniki. Jednocześnie - jak wskazuje sama Rada Miasta Kalisza - warunki dotyczące miejsc gromadzenia odpadów stałych regulują przepisy Rozdziału 4 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. Nie może więc tej kwestii regulować również Regulamin. Jednocześnie też należy wskazać, że na temat niedopuszczalności nałożenia obowiązku utwardzenia powierzchni miejsca przechowywania odpadów wypowiadał się Naczelny Sąd Administracyjny, wskazując, że obowiązek ten nie mieści się w delegacji ustawowej, jak również obowiązku utrzymania w czystości tych miejsc (por. wyrok NSA z dnia 26 marca 2019 r. sygn. II OSK 1160/17). Dodatkowo należy wskazać na fakt, że okoliczność, że w dacie podejmowania zaskarżonej uchwały obowiązywało rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie nie oznacza, że tak będzie przez cały okres obowiązywania Regulaminu, jak również, że warunki dotyczące miejsc gromadzenia odpadów stałych regulowane będą tym aktem. Literalne odwołanie do rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie potęguje zatem wadliwość § 4 Regulaminu, powodując niepewność związaną z przyszłą interpretacją tego przepisu. Z opisanych powyżej przyczyn za zasadny należało uznać zarzut Prokuratora.

4. Przepis § 5 Regulaminu stanowił, że mycie pojazdów samochodowych poza myjniami może odbywać się w miejscu wyznaczonym na terenie nieruchomości przez jej właściciela na utwardzonej, nieprzepuszczalnej powierzchni pod warunkiem, że nie spowoduje to przedostania się do gruntu i wód powstających ścieków oraz uciążliwości dla sąsiadów. Natomiast § 6 Regulaminu stanowił, że naprawy pojazdów samochodowych poza warsztatami mogą odbywać się w miejscu wyznaczonym na terenie nieruchomości przez jej właściciela na utwardzonej, nieprzepuszczalnej powierzchni pod warunkiem, że nie spowoduje to przedostania się do gruntu i wód powstających ścieków oraz uciążliwości dla sąsiadów, a powstające odpady będą gromadzone w sposób umożliwiający ich usunięcie zgodnie z przepisami powszechnie obowiązującymi. Prokurator zarzucił naruszenie art.4 ust. 2 pkt 1d u.c.p.g. poprzez przekroczenie ustawowego upoważnienia i

ograniczenie w § 5 i § 6 regulaminu, możliwości mycia i naprawy pojazdów w sposób niepowodujący „uciążliwości”.

Odnosząc się do tych zarzutów należy wskazać, że z art. 4 ust. 2 pkt 1 lit. d u.c.p.g. wynika, że w regulaminie powinny zostać szczegółowo określone - zasady - utrzymania czystości i porządku na terenie gminy dotyczące mycia i naprawy pojazdów samochodowych poza myjniami i warsztatami naprawczymi. W ocenie Sądu zgodzić trzeba się z Prokuratorem, że regulacja § 5 i 6 Regulaminu z uwagi na posłużenie się zwrotem „uciążliwości” jest zbyt ogólna i wieloznaczna, nie pozwalająca na wyinterpretowanie z niej powinności konkretnego zachowania się, a zatem pozostaje w sprzeczności z zasadami techniki prawodawczej. Odnosząc się do argumentacji odpowiedzi na skargę należy wskazać, że inne zadania ciążyą na ustawodawcy, a inne na organach samorządu terytorialnego. Użyte przez ustawodawcę sformułowanie „uciążliwości” w delegacji ustawowej na potrzeby określenia celów, które mają zostać osiągnięte poprzez wprowadzenie szczegółowych zasad utrzymania czystości i porządku na terenie gminy (por. np. art. 4 ust. 2 pkt 6 u.c.p.g.), nie może być zatem jednocześnie utożsamiane z samą zasadą. Czym innym jest ogólne wskazanie przez ustawodawcę zamierzonego celu jakim jest zapobieżenie „uciążliwości dla ludzi”, a czym innym określenie konkretnych zasad (instrumentów), przy wykorzystaniu których ten określony ustawą cel ma zostać osiągnięty. Zaskarżone przepisy § 5 i 6 Regulaminu nie określają tych zasad kompleksowo, lecz ogólnikowo, akcentując kwestię zanieczyszczenia wód i gruntu oraz uciążliwości dla sąsiadów, które niewątpliwie nie wyczerpują tych zasad. W szczególności, Regulamin nie określa zasad pozbywania się powstałych w procesie mycia czy naprawy pojazdów nieczystości, tudzież zabezpieczenia terenu, na którym te procesy się odbywają przed tymi nieczystościami. W ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach brak jest przepisów pozwalających na wskazanie możliwości mycia na jakichkolwiek terenach lub w jakimkolwiek zakresie. Regulamin nie może w szczególności ingerować w to, w jaki sposób myje się samochody na terenie stanowiącym własność prywatną danej osoby. Tym samym § 5 Regulaminu we wskazanym zakresie jest nieprawidłowy.

Warto też w tym miejscu przywołać wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 28 października 2009 r., sygn. akt Kp 3/09 (OTK-A 2009/9/138), z którego wynika, że na ustawodawcy ciąży obowiązek tworzenia przepisów prawa możliwie najbardziej

określonych w danym wypadku, zarówno pod względem ich treści, jak i formy. Na oba wymiary określoności prawa składają się kryteria, które były wielokrotnie wskazywane w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego, mianowicie: precyzyjność regulacji prawnej, jasność przepisu oraz jego legislacyjna poprawność. Kryteria te składają się na tzw. test określoności prawa, który każdorazowo powinien być odnoszony do badanej regulacji. Precyzyjność przepisu przejawia się w konkretności regulacji praw i obowiązków, tak by ich treść była oczywista i pozwalała na ich wyegzekwowanie. Jest to możliwe pod warunkiem skonstruowania przez prawodawcę precyzyjnych norm prawnych. Z kolei jasność przepisu gwarantować ma jego komunikatywność względem adresatów. Innymi słowy, chodzi o zrozumiałość przepisu na gruncie języka powszechnego. Niejasność przepisu w praktyce oznacza niepewność sytuacji prawnej adresata normy i pozostawienie jej ukształtowania organom stosującym prawo. Wprawdzie wyrok ten odnosi się do tworzenia przepisów ustaw i rozporządzeń, jednakże opisana w nim reguła ma charakter uniwersalny, a wynikające z niej wnioski mogą stanowić podstawę ocen w zakresie tworzenia prawa miejscowego (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 24 lipca 2019 r. sygn. II SA/Gd 62/19). Przepisy § 5 i § 6 Regulaminu tych wymogów nie spełniają, a w konsekwencji nie określają zasad utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, co zasadnym czyni zarzut Prokuratora dotyczący przekroczenia ustawowego upoważnienia.

5. Przepis § 10 ust. 1 Regulaminu stanowił, że pojemniki do zbierania odpadów komunalnych utrzymuje się w należytym stanie technicznym, a także poddaje czyszczeniu i dezynfekcji z częstotliwością zapewniającą utrzymanie ich w należytym stanie sanitarnym, jednak nie rzadziej niż co 6 miesięcy. Prokurator wskazał na naruszenie art.4 ust.2 pkt 2 u.c.p.g. poprzez przekroczenie ustawowego upoważnienia i zobowiązanie w § 10 ust.1 do utrzymywania pojemników w należytym stanie technicznym oraz poprzez wskazanie częstotliwości czyszczenia i dezynfekcji pojemników na odpady.

Istotnie należy się zgodzić, że narusza prawo przepis § 10 ust. 1 Regulaminu w zakresie odnoszącym się do obowiązków właścicieli nieruchomości dotyczących utrzymywania pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych,

gdyż w tym zakresie przedmiotowy przepis powtarza i modyfikuje regulację ustawową zawartą w art. 5 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 4 ust. 2 pkt 2 u.c.p.g., w ramach której ustawodawca zobowiązał właścicieli nieruchomości do utrzymywania pojemników służących do zbierania odpadów komunalnych nie tylko w odpowiednim stanie sanitarnym i technicznym, ale także porządkowym. Obowiązek ten pozostaje uregulowany w art. 5 ust. 1 pkt 1 u.c.p.g., a z uwagi nieuzasadnione powtórzenie i zarazem na niedozwoloną modyfikację materii ustawowej Sąd stwierdził nieważność § 10 ust. 1 Regulaminu w zakwestionowanym zakresie.

6. Przepis § 12 Regulaminu stanowił, że koszty przygotowania i utrzymania miejsca ustawienia pojemników i worków do gromadzenia odpadów komunalnych ponosi właściciel nieruchomości. Prokurator podniósł zarzut naruszenia art.4 ust.2 u.c.p.g. poprzez wprowadzenie w § 12 obowiązku ponoszenia kosztów przygotowania i utrzymania miejsc ustawienia pojemników przez właściciela nieruchomości.

Odnosząc się do tego zarzutu należy zgodzić się z Prokuratorem, że treść § 12 Regulaminu stanowi przekroczenie regulacji ustawowej. Zaznaczyć należy, że obowiązek wyposażenia nieruchomości w pojemniki oraz zapewnienia miejsca gromadzenia odpadów komunalnych wynikający z przepisów rangi ustawowej i rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2019r. poz. 1065 ze zm.) nie uprawnia rady miejskiej do określania obowiązku właścicieli nieruchomości ponoszenia kosztów przygotowania i utrzymania miejsc ustawienia pojemników. W tym zakresie stanowisko Sądu sprawę niniejszą rozpoznającego również znajduje akceptację w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego (por. wyrok NSA z dnia 26 października 2017 r. sygn. II OSK 280/16).

7. Przepis § 24 pkt 2 Regulaminu stanowił, że do obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe należy zabezpieczenie nieruchomości w taki sposób, aby zapobiec możliwości wydostania się psa poza jej granice oraz umieszczenie w widocznym miejscu tabliczki ze stosownym ostrzeżeniem. Prokurator wskazał na naruszenie art.4 ust.2 pkt 6 u.c.p.g.

poprzez wprowadzenie bez podstawy prawnej w § 24 ust.2 obowiązku dla osób utrzymujących zwierzęta domowe do zabezpieczenia nieruchomości i umieszczenia tabliczki ostrzegawczej;

Odnosząc się do tego zarzutu należy wskazać, że w ocenie Sądu przepis art. 4 ust. 2 pkt 6 u.c.p.g. nie upoważniał Rady Miasta do ingerowania w prawo własności w ten sposób aby nałożyć obowiązek umieszczenia w widocznym miejscu tabliczki ostrzegawczej „ze stosownym ostrzeżeniem”. Stanowisko sądów administracyjnych w tym zakresie pozostaje konsekwentne (por. np. wyrok WSA w Poznaniu z dnia 21 kwietnia 2016 r. sygn. akt IV SA/Po 1056/15). W okolicznościach badanej sprawy podkreślić trzeba ponadto, że zastrzeżenia musi budzić również sama redakcja § 24 pkt 2 Regulaminu, z tego powodu, że stanowi, że do „obowiązku osób utrzymujących zwierzęta domowe”, a nie „właścicieli nieruchomości” należy „zabezpieczenie nieruchomości” oraz umieszczenie w widocznym miejscu tabliczki ostrzegawczej ze stosownym ostrzeżeniem”. Zasadnie Prokurator wskazał, na naruszenie art.4 ust.2 pkt 6 u.c.p.g. poprzez wprowadzenie bez podstawy prawnej w § 24 pkt 2 Regulaminu obowiązków dla osób utrzymujących zwierzęta domowe. Wskazać przy tym trzeba, że Rada Miasta Kalisza § 24 Regulaminu podzieliła na punkty, a nie na ustępy, stąd Sąd stwierdził nieważność § 24 pkt 2 Regulaminu.

8. Przepis § 27 Regulaminu stanowił, że na terenach zabudowy zagrodowej dopuszcza się możliwość chowu i hodowli oraz utrzymywania zwierząt gospodarskich, pod warunkiem spełnienia wymogów sanitarnoweterynaryjnych, hodowlanych, budowlanych, ochrony środowiska i zwierząt, określonych w odpowiednich przepisach prawa, a w szczególności:
- 1) zapewnienia odpowiednich pomieszczeń w budynkach oraz właściwych warunków bytowania zwierząt i opieki nad zwierzętami, zgodnych z normami dla danego gatunku, wieku i stanu fizjologicznego zwierzęcia;
 - 2) zapewnienia odpowiednich budowli i urządzeń do gromadzenia i usuwania nieczystości w takim stopniu, by nie powodowały zanieczyszczenia terenu, wód powierzchniowych, wód podziemnych oraz powietrza.
 - 3) utrzymywania zwierząt w sposób nie powodujący uciążliwości dla otoczenia (hałas i odory) oraz nie doprowadzający do powstania ognisk gryzoni i owadów.

Prokurator podniósł zarzut naruszenia art.4 ust.2 pkt 7 u.c.p.g. poprzez przekroczenie ustawowego upoważnienia i zobowiązanie w § 27 osób utrzymujących zwierzęta gospodarskie, do zapewnienia odpowiednich pomieszczeń, urządzeń do usuwania nieczystości oraz niepowodowania uciążliwości - hałasu, odoru oraz ognisk gryzoni i owadów.

W ocenie Sądu stanowisko Prokuratora jest w pełni uzasadnione. W pierwszej kolejności należy wskazać, że na podstawie art. 12 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ochronie zwierząt (Dz.U. z 2019, poz. 122 – dalej również jako: u.o.z.) kto utrzymuje zwierzęta gospodarskie jest obowiązany do zapewnienia im opieki i właściwych warunków bytowania. Warunki chowu lub hodowli zwierząt nie mogą powodować urazów i uszkodzeń ciała lub innych cierpień (ust. 2). Stosownie do art. 12 ust. 5 u.o.z. obsada zwierząt ponad ustalone normy powierzchni dla danego gatunku, wieku i stanu fizjologicznego jest zabroniona. Z art. 12 ust. 7 u.o.z. wynika natomiast, że wymagania określone w rozporządzeniach wykonawczych mają na względzie zapewnienie zwierzętom gospodarskim właściwych warunków bytowania i opieki oraz wpływ tych warunków na zdrowie i dobrostan zwierząt. Jak akcentuje się w judykaturze powyższe zasady są zbieżne z zasadami wynikającymi z uregulowań międzynarodowych, w tym z Europejskiej konwencji o ochronie zwierząt hodowlanych i gospodarskich, sporządzonej w Strasburgu dnia 10 marca 1976 r. i ratyfikowanej przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej w dniu 28 grudnia 2007 r. Zgodnie z art. 4 ust. 1 Konwencji swoboda ruchu właściwa zwierzęciu - wzięwszy pod uwagę jego gatunek i zgodnie z posiadanym doświadczeniem i wiedzą naukową, nie może być ograniczona w sposób powodujący niepotrzebne cierpienia lub urazy i uszkodzenia ciała. Jeżeli zwierzę jest stale lub często trzymane na uwięzi lub w zamknięciu, należy mu zapewnić przestrzeń odpowiednią do jego potrzeb fizjologicznych i etologicznych, zgodnie z posiadanym doświadczeniem i wiedzą naukową (ust. 2) - por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 20 listopada 2019 r. sygn. II SA/Gd 364/19. Nie ulega zatem wątpliwości, że w § 27 pkt 1 Regulaminu, Rada Miasta Kalisza bez upoważnienia ustawodawcy uregulowała zagadnienia, które podlegają regulacji aktów wyższej rangi, czym w sposób istotny naruszyła prawo.

W odniesieniu do § 27 pkt 2 Regulaminu należy wskazać, że warunki, które przy zachowaniu przepisów prawa budowlanego oraz odrębnych przepisów, a także ustaleń Polskich Norm zapewniają:

- 1) bezpieczeństwo konstrukcji;
- 2) bezpieczeństwo pożarowe;
- 3) bezpieczeństwo użytkowania;
- 4) odpowiednie warunki higieniczne i zdrowotne oraz ochronę środowiska;
- 5) ochronę przed hałasem i drganiami;
- 6) oszczędność energii i odpowiednią izolacyjność cieplną przegród;
- 7) odpowiednie warunki użytkowe;
- 8) ochronę uzasadnionych interesów osób trzecich;
- 9) trwałość budowli;
- 10) ochronę dóbr kultury.

określa rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 7 października 1997 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle rolnicze i ich usytuowanie (Dz.U. z 2014, poz. 81). Z § 48 tego rozporządzenia wynika, że instalacje i urządzenia budowli rolniczych służące do odprowadzania zużytych wód, soków kiszonych, a także innych nieczystości i zanieczyszczeń, powinny być projektowane i wykonane w sposób zabezpieczający przed przenikaniem szkodliwych substancji do wód i gruntu. Rozporządzenie to wydano na podstawie art. 7 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, który stanowi, że do przepisów techniczno-budowlanych zalicza się: warunki techniczne, jakim powinny odpowiadać obiekty budowlane i ich usytuowanie (pkt 1) oraz warunki techniczne użytkowania obiektów budowlanych (pkt 2).

Nie ulega zatem wątpliwości, że również w § 27 pkt 2 Regulaminu, Rada Miasta Kalisza bez upoważnienia ustawodawcy uregulowała zagadnienia, które podlegają regulacji aktów wyższej rangi.

W odniesieniu do § 27 pkt 3 Regulaminu należy wskazać, że również w tym zakresie Rada Miasta Kalisza bez upoważnienia ustawodawcy uregulowała zagadnienia, do których uregulowania nie została upoważniona i które podlegają regulacji aktów wyższej rangi, a ponadto uczyniła to w sposób wadliwy. Brak w § 27 pkt 3 Regulaminu jakiegokolwiek wyjaśnienia jak prawodawca lokalny rozumie pojęcie „sposobu nie powodującego uciążliwości dla otoczenia (hałas i odory)”.

Nadto brak odniesienia powyższego do istoty i celu ustawy w zakresie szczegółowych zasad zmierzających do zapewnienia czystości i porządku na terenie nieruchomości. Rada gminy nie posiada uprawnienia do precyzowania regulacji wynikającej z art. 144 Kodeksu cywilnego, zgodnie z którym właściciel nieruchomości powinien przy wykonywaniu swego prawa powstrzymać się od działań, które zakłócałyby korzystanie z nieruchomości sąsiednich ponad przeciętną miarę, wynikającą ze społeczno-gospodarczego przeznaczenia nieruchomości i stosunków miejscowych.

Z tych też względów zasadnie Prokurator podniósł zarzut naruszenia w § 27 regulaminu przepisu art.4 ust.2 pkt 7 u.c.p.g.

9. Przepis § 28 Regulaminu stanowił, że ule z pszczołami powinny być ustawione co najmniej 10m od drogi publicznej oraz co najmniej 30m od granic nieruchomości i powinny być oddzielone stałą przeszkodą (parkan, mur, krzewy) o wysokości co najmniej 3m, która spowoduje wznoszenie się wylatujących i powracających do ula pszczół nad pobliskim terenem. Prokurator podniósł zarzut naruszenia art.4 ust.2 pkt 7 u.c.p.g. poprzez przekroczenie ustawowego upoważnienia i wprowadzenie w § 28 wymagań w odniesieniu do ustawienia uli z pszczołami.

Odnosząc się do tego zarzutu trzeba, zgodzić się z zarzutem Prokuratora dotyczącym § 28 Regulaminu określającym odległość usytuowania uli. Podkreślić trzeba, że i w tym zakresie stanowisko Sądu znajduje akceptację w judykaturze Naczelnego Sądu Administracyjnego (por. wyrok NSA z dnia 26 października 2017 r. sygn. II OSK 280/16).

Rada Miejska w § 28 Regulaminu ponownie bezprawnie wkroczyła w materię uregulowaną kodeksem cywilnym odnoszącą się do stosunków sąsiedzkich. Ponownie trzeba więc powtórzyć, że rada gminy nie posiada uprawnienia do precyzowania regulacji wynikającej z art. 144 Kodeksu cywilnego, stanowiącej iż właściciel nieruchomości powinien przy wykonywaniu swego prawa powstrzymać się od działań, które zakłócałyby korzystanie z nieruchomości sąsiednich ponad przeciętną miarę, wynikającą ze społeczno – gospodarczego przeznaczenia nieruchomości i stosunków miejscowych (vide: wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 4 grudnia 2014r. w sprawie II SA/Go 784/14; wyrok WSA w

Łodzi z dnia 13 sierpnia 2015r. w sprawie II SA/Łd 434/15; wyrok WSA w Olsztynie z dnia 28 marca 2013r. w sprawie II SA/OI 136/13, <http://orzeczenia.nsa.gov.pl>).

Finalnie, podkreślić trzeba, że przedmiotem kontroli sądowoadministracyjnej w niniejszej sprawie była uchwała Rady Miasta Kalisza z 14 maja 2019 r. nr IX/123/2019 w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Kalisza, która po raz pierwszy poddana została kontroli sądowej. Wcześniej Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu na skutek skargi Prokuratora Okręgowego w Ostrowie Wielkopolskim badał legalność uchwały Rady Miejskiej Kalisza z dnia 29 listopada 2012 r., nr XXIX/380/2012 w przedmiocie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy (wyrok z dnia 15 lipca 2015 r. sygn. IV SA/Po 389/15). Jak jednak słusznie wskazano w odpowiedzi na skargę „zapisy: § 24 ust. 2, § 27 i § 28, obecnie zakwestionowane, w tożsamym brzmieniu zawarte w treści wtedy obowiązującego regulaminu” nie zostały wówczas zaskarżone. Natomiast rozpoznający niniejszą sprawę Sąd, wywołany skargą Prokuratora, wskazane w skardze przepisy zobowiązany był zweryfikować pod względem ich zgodności z prawem, co też uczynił.

Wobec powyższego Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu stwierdził nieważność § 2 pkt 1, 6, 7, 8, 9; § 3 ust. 2; § 4, § 5, § 6, § 10 ust. 1; § 12; § 24 pkt 2; § 27; § 28 załącznika do zaskarżonej uchwały uznając, że doszło w tych przypadkach do istotnego naruszenia prawa uzasadniającego wyeliminowanie tych postanowień z obrotu prawnego.

W tym zakresie Sąd orzekł na podstawie art. 147 § 1 p.p.s.a. jak w pkt 1 sentencji wyroku.

Na oryginale własne podpisy
Za zgodność z oryginałem
Joanna Kujawa
St. sekretarz sądowy

**UCHWAŁA NR IX/123/2019
RADY MIASTA KALISZA**

z dnia 14 maja 2019 r.

w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Kalisza.

Na podstawie art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 13 września 1996r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz.U.z 2018r., poz. 1454), art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2019r., poz. 506) po zasięgnięciu opinii państwowego powiatowego inspektora sanitarnego, uchwala się, co następuje:

§1. Uchwala się Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Kalisza, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2.1. W okresie do 31 grudnia 2019r. odpady wielkogabarytowe, o których mowa w §17 pkt 7 lit. b załącznika do niniejszej uchwały będą odbierane w zabudowie wielorodzinnej jeden raz w miesiącu.

2. W okresie od 1 stycznia 2020r. do 30 czerwca 2020r. odpady wielkogabarytowe, o których mowa w §17 pkt 7 lit. b załącznika do niniejszej uchwały będą odbierane w zabudowie wielorodzinnej jeden raz na dwa miesiące.

§3. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Kalisza.

§4. Traci moc uchwała Nr XXIII/291/2016 Rady Miejskiej Kalisza z dnia 19 maja 2016 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Kalisza (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2016 r., poz. 3519), z dniem 1 września 2019r.

§5. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego, z mocą obowiązującą od dnia 1 września 2019r., z zastrzeżeniem, że dla zabudowy wielorodzinnej przepis §17 pkt 7 lit. b załącznika do niniejszej uchwały wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2020r.

*Przewodniczący
Rady Miasta Kalisza
/.../
dr inż. Janusz Pęcherz*

**UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR IX/123/2019
RADY MIASTA KALISZA**

z dnia 14 maja 2019 r.

w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Kalisza.

Niniejszy Regulamin określa szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Kalisza. Z uwagi na przygotowany nowy system gospodarowania odpadami komunalnymi na terenie miasta Kalisza, zaistniała konieczność wprowadzenia zmian do obowiązującego Regulaminu.

Projekt Regulaminu został pozytywnie zaopiniowany przez państwowego powiatowego inspektora sanitarnego.

W świetle powyższego, wywołanie niniejszej uchwały jest uzasadnione.

*Prezydent
Miasta Kalisza
/.../
Krystian Kinastowski*

*załącznik do uchwały Nr IX/123/2019
Rady Miasta Kalisza z dnia 14 maja 2019 r.
w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania
czystości i porządku na terenie miasta Kalisza.*

REGULAMIN
UTRZYMANIA CZYSTOŚCI I PORZĄDKU
NA TERENIE MIASTA KALISZA
ZWANY DALEJ „REGULAMINEM”

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

§1.

Regulamin określa szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Kalisza.

§2.

Ilekoć w Regulaminie jest mowa o:

- 1) selektywnej zbiórce odpadów u źródła – należy przez to rozumieć selektywne zbieranie odpadów komunalnych w miejscu ich powstania;
- 2) pojemnikach do zbierania odpadów komunalnych – należy przez to rozumieć także kontenery, worki, kosze uliczne służące do gromadzenia odpadów;
- 3) podmiocie odbierającym odpady komunalne – należy przez to rozumieć podmiot prowadzący działalność w tym zakresie, wpisany do rejestru działalności regulowanej w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, prowadzonego przez Prezydenta Miasta Kalisza;
- 4) podmiocie opróżniającym zbiorniki bezodpływowe i transportującym nieczystości ciekłe – należy przez to rozumieć podmiot prowadzący działalność w tym zakresie posiadający wymagane zezwolenie;
- 5) właścicielach zwierząt domowych – należy przez to rozumieć także ich posiadaczy;
- 6) punktach selektywnego zbierania odpadów komunalnych – należy przez to rozumieć miejsca, do których właściciele nieruchomości położonych na terenie Kalisza samodzielnie dostarczają odpady komunalne zebrane w sposób selektywny;
- 7) bioodpadach – należy przez to rozumieć odpady w rozumieniu art. 3 ust.1 pkt 1 ustawy o odpadach;
- 8) odpadach ulegających biodegradacji – należy przez to rozumieć odpady w rozumieniu art. 3 ust.1 pkt 10 ustawy o odpadach;
- 9) odpadach budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne – należy przez to rozumieć odpady powstające w gospodarstwach domowych w wyniku prowadzenia we własnym zakresie remontów, budów i rozbiórek (drobnych prac remontowo – budowlanych).

Rozdział 2

Wymagania w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenach nieruchomości i na terenach służących do użytku publicznego

§3.

1. Właściciele nieruchomości położonych na terenie miasta Kalisza zapewniają utrzymanie nieruchomości w czystości i porządku, wykonując obowiązki wynikające z przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w szczególności usuwają błoto, śnieg, lód i inne zanieczyszczenia z chodników przylegających bezpośrednio do nieruchomości, a błoto, śnieg i lód uprzątnięte z chodników wzdłuż nieruchomości mogą przyznawać na chodniku przy krawędzi jezdni, z zachowaniem możliwości odpływu wody do kanalizacji w sposób nie zagrażający istniejącej zieleni i nie utrudniający ruchu pieszych i pojazdów.

2. Właściciel winien dbać o porządek na terenie nieruchomości także poprzez utrzymanie należytego stanu sanitarno – higienicznego miejsc, w których usytuowane są pojemniki, nie dopuszczając do zalegania odpadów poza pojemnikami.

§4.

Miejsca gromadzenia odpadów powinny być utwardzone oraz odpowiadać zapisom rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

§5.

Mycie pojazdów samochodowych poza myjniami może odbywać się w miejscu wyznaczonym na terenie nieruchomości przez jej właściciela na utwardzonej, nieprzepuszczalnej powierzchni pod warunkiem, że nie spowoduje to przedostania się do gruntu i wód powstających ścieków oraz uciążliwości dla sąsiadów.

§6.

Naprawy pojazdów samochodowych poza warsztatami mogą odbywać się w miejscu wyznaczonym na terenie nieruchomości przez jej właściciela na utwardzonej, nieprzepuszczalnej powierzchni pod warunkiem, że nie spowoduje to przedostania się do gruntu i wód powstających ścieków oraz uciążliwości dla sąsiadów, a powstające odpady będą gromadzone w sposób umożliwiający ich usunięcie zgodnie z przepisami powszechnie obowiązującymi.

§7.

Właściciele nieruchomości, na których prowadzona jest działalność nie objęta systemem gospodarowania odpadami komunalnymi przez miasto Kalisz, zobowiązani są do podpisania umowy na odbieranie i zagospodarowanie odpadów powstających w wyniku tej działalności z przedsiębiorcą wpisanym do rejestru działalności regulowanej prowadzonym przez Prezydenta Miasta Kalisza oraz do wyposażenia nieruchomości w pojemniki w wielkości dostosowanej do ilości i rodzaju wytwarzanych odpadów.

Rozdział 3

Rodzaje i minimalne pojemności pojemników oraz worków przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenach nieruchomości

§8.

Odpady komunalne powinny być zbierane w szczelnych, zamykanych pojemnikach spełniających wymagania obowiązujących norm.

§9.

Minimalna pojemność pojemników powinna być dostosowana do średniej ilości wytworzonych odpadów, określonej w §14, częstotliwości wywozu i liczby osób korzystających w taki sposób, aby uniemożliwić przepełnianie oraz przeciążanie pojemnika, tj. tak, aby pojemnik można było zawsze swobodnie zamknąć.

§10.

1. Pojemniki do zbierania odpadów komunalnych utrzymuje się w należyтым stanie technicznym, a także poddaje czyszczeniu i dezynfekcji z częstotliwością zapewniającą utrzymanie ich w należyтым stanie sanitarnym, jednak nie rzadziej niż co 6 miesięcy.
2. Pojemniki przeznaczone do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych dodatkowo powinny być oznakowane w sposób określający rodzaj gromadzonego odpadu.

§11.

1. Dozwolone jest wspólne korzystanie przez kilku właścicieli nieruchomości (sąsiadów) z jednego lub kilku pojemników ustawionych razem.
2. Pojemniki do zbierania odpadów komunalnych należy ustawiać na terenie własnej nieruchomości, z zastrzeżeniem ust. 1, w miejscach dostępnych zarówno dla użytkowników, jak i pracowników podmiotu odbierającego odpady. Dopuszcza się możliwość ustawienia pojemników do zbierania odpadów komunalnych na nieruchomości sąsiadującej, po uzyskaniu zgody właściciela tej nieruchomości.
3. Poprzez dostęp dla podmiotu odbierającego odpady rozumie się dostęp bez konieczności:
 - 1) korzystania z kluczy do bram i boksów,
 - 2) korzystania z kodów do domofonów.
4. W przypadku braku dostępu do pojemników dla pracowników podmiotu odbierającego odpady komunalne, właściciel nieruchomości zobowiązany jest w dniu odbioru odpadów komunalnych do godz. 7:00 wystawić pojemniki przed wejściem na teren nieruchomości, w takim miejscu, aby nie utrudniały ruchu pieszych i pojazdów i możliwe było jak najszybsze ich opróżnienie.

§12.

Koszty przygotowania i utrzymania miejsca ustawienia pojemników i worków do gromadzenia odpadów komunalnych ponosi właściciel nieruchomości.

§13.

Odpady komunalne należy gromadzić w pojemnikach wyłącznie do tego celu przeznaczonych, o pojemności uwzględniającej:

- 1) liczbę osób korzystających z pojemników;
- 2) częstotliwość odbierania odpadów komunalnych z terenu nieruchomości;
- 3) średnią ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na danej nieruchomości.

§14.

1. Przyjmuje się średnią ilość odpadów komunalnych wytworzonych w ciągu tygodnia w wysokości:

- 1) 36 litrów jako ilość podstawowa na jednego mieszkańca Miasta Kalisza;
- 2) 4 litry dla szkół każdego typu, żłobków, przedszkoli, klubów malucha itp. - na każde dziecko, ucznia, studenta i zatrudnionego;
- 3) 10 litrów na każdą zatrudnioną osobę lub 50 litrów na każde 10m² pow. całkowitej, jednak co najmniej jeden pojemnik o pojemności min. 80 litrów na lokal - dla lokali handlowych i usługowych;
- 4) 25 litrów na jedno miejsce konsumpcyjne, norma ta dotyczy także miejsc w punktach zlokalizowanych na zewnątrz tzw. „ogródkach”, jednak co najmniej jeden pojemnik o pojemności min. 120 litrów na lokal - dla lokali gastronomicznych;

- 5) 20 litrów - na jedno łóżko dla domów opieki, hoteli, szpitali itp.;
 - 6) 50 litrów na każde 10m² powierzchni targowej - dla targowisk, giełd;
 - 7) co najmniej 2 litry na jedno miejsce pochówku - dla cmentarzy;
 - 8) 30 litrów na działkę dla nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, w tym Rodzinne Ogrody Działkowe;
 - 9) dla pozostałych podmiotów – w zależności od potrzeb.
2. W przypadku, gdy położenie lub charakter posesji, na których nie zamieszkują mieszkańcy, a powstają odpady komunalne uniemożliwia wyposażenie nieruchomości w pojemniki o pojemności zgodnej z ust. 1, dopuszcza się wyposażenie takiej nieruchomości w pojemniki o mniejszej pojemności, o ile częstotliwość opróżniania pojemnika przez odbiorcę odpadów komunalnych będzie gwarantowała możliwość pozbywania się odpadów o objętości odpowiadającej łącznej minimalnej pojemności pojemników.
3. Zabrania się:
- 1) umieszczania w pojemnikach przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych, odpadów nie mających charakteru odpadów komunalnych;
 - 2) pozostawienia na terenie nieruchomości odpadów komunalnych w postaci resztek żywności, w sposób stwarzający łatwy dostęp dla zwierząt dziko żyjących;
 - 3) umieszczania odpadów komunalnych wokół pojemników do zbierania odpadów komunalnych;
 - 4) umieszczania w pojemnikach przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych, odpadów medycznych lub weterynaryjnych powstających na terenie nieruchomości w wyniku prowadzonej działalności w zakresie usług medycznych lub weterynaryjnych.

§15.

1. Na drogach publicznych i w miejscach publicznych odpady gromadzi się w koszach ulicznych.
2. Kosze uliczne o minimalnej pojemności 35l powinny być rozstawione w taki sposób, aby były ogólnodostępne, przede wszystkim w pasach dróg publicznych o nasilonym ruchu pieszych, na przystankach komunikacji zbiorowej, w parkach oraz na innych terenach przeznaczonych do użytku publicznego.
3. Kosze uliczne powinny być utrzymywane w odpowiednim stanie sanitarnym poprzez mycie i dezynfekcję nie rzadziej niż 1 raz na pół roku.
4. Zabrania się wrzucania do koszy ulicznych odpadów pochodzących z gospodarstw domowych oraz z działalności handlowej, usługowej i produkcyjnej.
5. Częstotliwość opróżniania koszy ulicznych powinna być dostosowana do ilości gromadzonych w nich odpadów, jednak opróżnianie ich winno się odbywać nie rzadziej niż raz na dwa tygodnie.

Rozdział 4

Częstotliwość i sposób pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz z terenów przeznaczonych do użytku publicznego

§16.

1. Właściciele nieruchomości deklarujący selektywne zbieranie odpadów komunalnych zobowiązani są do prowadzenia segregacji odpadów zgodnie z postanowieniami niniejszego Regulaminu.

2. Selektywna zbiórka odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie nieruchomości zamieszkałych obejmuje następujące rodzaje odpadów komunalnych:
 - 1) odpady zmieszane;
 - 2) papier;
 - 3) metal, tworzywa sztuczne i opakowania wielomateriałowe;
 - 4) szkło;
 - 5) odpady ulegające biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów w tym odpady zielone;
 - 6) popiół i żużel z palenisk domowych.
3. Selektywna zbiórka odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie nieruchomości niezamieszkałych obejmuje następujące rodzaje odpadów komunalnych:
 - 1) odpady zmieszane;
 - 2) papier;
 - 3) metale, tworzywa sztuczne i opakowania wielomateriałowe;
 - 4) szkło;
 - 5) odpady ulegające biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów w tym odpady zielone.
4. Selektywna zbiórka odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie nieruchomości mieszanych, tj. w części zamieszkałych i w części nieruchomości, wykorzystywanej na cele działalności gospodarczej, w wyniku której powstają odpady komunalne, obejmuje następujące rodzaje odpadów komunalnych:
 - 1) zmieszane odpady komunalne;
 - 2) papier;
 - 3) metal, tworzywa sztuczne i opakowania wielomateriałowe;
 - 4) szkło;
 - 5) odpady ulegające biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów w tym odpady zielone;
 - 6) popiół i żużel z palenisk domowych.
5. Selektywna zbiórka odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno - wypoczynkowe, w tym Rodzinne Ogrody Działkowe obejmuje następujące rodzaje odpadów komunalnych:
 - 1) zmieszane odpady komunalne;
 - 2) papier;
 - 3) metal, tworzywa sztuczne i opakowania wielomateriałowe;
 - 4) szkło;
 - 5) odpady ulegające biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów, w tym odpady zielone.
6. Właściciele nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, mogą we własnym zakresie dostarczyć do Punktu Selektynego Zbierania Odpadów Komunalnych w godzinach funkcjonowania następujące odpady:
 - 1) papier;
 - 2) metale, tworzywa sztuczne i opakowania wielomateriałowe;
 - 3) szkło;
 - 4) meble i inne odpady wielkogabarytowe;
 - 5) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;

- 6) odpady ulegające biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów w tym odpady zielone;
 - 7) przeterminowane leki i chemikalia, farby, lakiery, przeterminowane oleje i tłuszcze;
 - 8) zużyte opony;
 - 9) zużyte baterie i akumulatory;
 - 10) odpady budowlane i rozbiórkowe, o których mowa w §17 pkt 8;
 - 11) odzież, tekstylia;
 - 12) odpady medyczne powstałe w gospodarstwach domowych (np. podczas samodzielnego wykonywania zastrzyków, drobnych zabiegów po urazach i operacjach czy w przypadku przewlekłych chorób),
7. Przeterminowane leki z gospodarstw domowych można przekazywać do przychodni i aptek, uczestniczących w ich zbiórce.
 8. Zużyte przenośne baterie i przenośne akumulatory można przekazywać do punktów ich sprzedaży detalicznej, których powierzchnia sprzedaży przekracza 25m², do punktów sprzedaży hurtowej, a także podmiotom świadczącym usługi w zakresie wymiany zużytych baterii lub zużytych akumulatorów, zgodnie z przepisami powszechnie obowiązującymi.
 9. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny można przekazywać do zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, których adresy są podane do publicznej wiadomości mieszkańcom oraz do punktów sprzedaży sprzętu elektrycznego i elektronicznego.
 10. Odpadów medycznych powstałych w gospodarstwach domowych (np. podczas samodzielnego wykonywania zastrzyków, drobnych zabiegów po urazach i operacjach czy w przypadku przewlekłych chorób) należy pozbywać się ze szczególną ostrożnością. Strzykawki, igły, fiołki po lekach, ampułkostrzykawki i inne, należy włożyć do szczelnego pojemnika, a następnie dostarczyć do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych. Materiał, z którego wykonany jest taki pojemnik powinien uniemożliwiać jego przekłucie oraz wydostanie się zawartości.
 11. Selektywna zbiórka odpadów komunalnych powinna być prowadzona z zachowaniem ogólnych zasad pozbywania się odpadów komunalnych określonych w Regulaminie i przepisach odrębnych.
 12. Odbiór odpadów selektywnie zebranych następuje po uprzednim skontrolowaniu poprawności segregacji. Odpady posegregowane niezgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami traktowane będą jako odpady nie zebrane w sposób selektywny.
 13. Podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości jest obowiązany do selektywnego odbierania selektywnie zbieranych poszczególnych rodzajów odpadów komunalnych zgodnie z zasadami określonymi w niniejszym Regulaminie.

§17.

Określa się szczegółowy sposób pozbywania odpadów komunalnych:

- 1) mieszane (niesegregowane) odpady komunalne należy zbierać w pojemnikach, a w terminach odbioru udostępnić pojemniki podmiotowi odpowiadającemu za ich odbieranie w danym sektorze;
- 2) papier należy zbierać w pojemnikach lub workach koloru niebieskiego, oznaczonych napisem „Papier”, a w terminach odbioru udostępnić pojemniki lub worki podmiotowi odpowiadającemu za ich odbieranie w danym sektorze;

- 3) szkło należy zbierać w pojemnikach lub workach koloru zielonego lub białego, oznaczonych napisem „Szkło”, a w terminach odbioru udostępnić pojemniki lub worki podmiotowi odpowiadającemu za ich odbieranie w danym sektorze;
- 4) metale, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe należy zbierać w pojemnikach lub workach koloru żółtego oznaczonych napisem „Metale i tworzywa sztuczne”, a w terminach odbioru udostępnić pojemniki lub worki podmiotowi odpowiadającemu za ich odbieranie w danym sektorze;
- 5) odpady ulegające biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów w tym odpady zielone, należy zbierać w pojemnikach koloru brązowego oznaczonych napisem „Bio”;
- 6) popiół należy zbierać w pojemnikach oznaczonych napisem „Popiół”, a w terminach odbioru udostępnić pojemniki podmiotowi odpowiadającemu za ich odbieranie w danym sektorze;
- 7) meble i inne odpady wielkogabarytowe powstające w gospodarstwach domowych należy:
- a) dostarczyć do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, gdzie zostaną przyjęte w ramach opłaty uiszczanej przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych
- b) raz na kwartał, w terminie określonym w harmonogramie wystawić przed nieruchomością, ale nie wcześniej niż od godz. 15⁰⁰ w dniu poprzedzającym termin odbioru;
- 8) odpady budowlane i rozbiórkowe stanowiące odpady komunalne inne niż niebezpieczne powstałe w wyniku prowadzenia robót budowlanych we własnym zakresie, nie wymagających pozwolenia na budowę ani zgłoszenia zamiaru prowadzenia robót budowlanych do właściwego organu administracji, pochodzące z gospodarstw domowych należy dostarczyć do Punktu Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, gdzie w ilości 400 kilogramów w roku kalendarzowym zostaną przyjęte w ramach opłaty uiszczanej przez właścicieli nieruchomości zamieszkałych.

§18.

1. Odpady ulegające biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów, w tym odpady zielone, właściciele nieruchomości mogą zagospodarować w przydomowych kompostownikach w sposób nie powodujący uciążliwości dla otoczenia.
2. Lokalizacja przydomowych kompostowników powinna spełniać wymogi określone odrębnymi przepisami powszechnie obowiązującymi.

§19.

1. Odpady komunalne z terenu nieruchomości zamieszkałych odbierane są z następującą częstotliwością:

Rodzaje odpadów	Zabudowa jednorodzinna	Zabudowa wielorodzinna
Zmieszane odpady komunalne	Raz na 2 tygodnie	Minimum 2 razy w tygodniu
Selektywnie zebrany papier	Raz w miesiącu	Minimum 1 raz na 2 tygodnie
Selektywnie zebrany metal, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe	Raz w miesiącu	Minimum 1 raz na 2 tygodnie
Selektywnie zebrane szkło	Raz w miesiącu	Minimum 1 raz na 2 tygodnie

Selektywnie zbierane odpady ulegające biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów w tym odpady zielone	Co 2 tygodnie, a w okresie od 1 kwietnia do 30 listopada co tydzień	Minimum 1 raz w tygodniu
Popiół i żużel z palenisk domowych	Raz na 2 tygodnie w okresie od 1 listopada do 30 kwietnia	Minimum 1 raz w tygodniu w okresie od 1 listopada do 30 kwietnia

2. Odpady komunalne z terenu nieruchomości niezamieszkałych odbierane są z następującą częstotliwością:

Rodzaje odpadów	Częstotliwość
Zmieszane odpady komunalne	Minimum 1 raz na dwa tygodnie
Selektywnie zebrany papier	Minimum 1 raz w miesiącu
Selektywnie zebrany metal, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe	Minimum 1 raz w miesiącu
Selektywnie zebrane szkło	Minimum 1 raz w miesiącu
Selektywnie zbierane odpady ulegające biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów w tym odpady zielone	Minimum 1 raz na dwa tygodnie

3. Odpady komunalne z terenu nieruchomości mieszanych odbierane są z następującą częstotliwością:

Rodzaje odpadów	Częstotliwość
Zmieszane odpady komunalne	Minimum 1 raz na dwa tygodnie
Selektywnie zebrany papier	Minimum 1 raz w miesiącu
Selektywnie zebrany metal, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe	Minimum 1 raz w miesiącu
Selektywnie zebrane szkło	Minimum 1 raz w miesiącu
Selektywnie zbierane odpady ulegające biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów, w tym odpady zielone	Minimum 1 raz na dwa tygodnie
Popiół i żużel z palenisk domowych	Minimum 1 raz na dwa tygodnie w okresie od 1 listopada do 30 kwietnia

4. Odpady komunalne z nieruchomości, na których znajdują się domki letniskowe lub inne nieruchomości wykorzystywane na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, w tym Rodzinne Ogrody Działkowe, odbierane są z następującą częstotliwością:

Rodzaje odpadów	Częstotliwość
Zmieszane odpady komunalne	Raz na 2 tygodnie
Selektywnie zebrany papier	Raz w miesiącu

Selektywnie zebrany metal, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe	Raz w miesiącu
Selektywnie zebrane szkło	Raz w miesiącu
Selektywnie zbierane odpady ulegające biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów w tym odpady zielone	W okresie od 1 kwietnia do 30 listopada raz na tydzień W okresie od 1 grudnia do 31 marca raz na miesiąc

§20.

1. Nieczystości ciekłe muszą być usuwane z nieruchomości w terminach ustalonych z podmiotem opróżniającym zbiorniki bezodpływowe i transportującym nieczystości ciekłe, z częstotliwością dostosowaną do ilości odprowadzanych nieczystości ciekłych ustalonej zgodnie z ust. 2 i pojemności zbiornika bezodpływowego, w sposób gwarantujący, że nie nastąpi wypływ z tego zbiornika, wynikający z jego przepełnienia, mogący powodować zanieczyszczenie powierzchni ziemi, wód powierzchniowych i gruntowych.
2. Ilość nieczystości ciekłych odprowadzanych do zbiorników bezodpływowych ustala się na podstawie zużycia wody, określonego na podstawie wskazań wodomierza głównego, a w przypadku jego braku w oparciu o przeciętne normy zużycia wody, wynikające z odrębnych przepisów powszechnie obowiązujących.

Rozdział 5

Inne wymagania wynikające z wojewódzkiego planu gospodarki odpadami

§21.

1. Właściciele nieruchomości w ramach prawidłowego postępowania z odpadami powinni dążyć do zmniejszenia ilości wytworzonych odpadów komunalnych oraz prowadzenia selektywnej zbiórki odpadów dla osiągnięcia założonych celów określonych w wojewódzkim planie gospodarki odpadami.
2. Odebrane odpady komunalne należy kierować do regionalnej instalacji wskazanej w wojewódzkim planie gospodarki odpadami – Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych „Orli Staw”, Orli Staw 2, 62-834 Ceków.

Rozdział 6
Obowiązki osób utrzymujących zwierzęta domowe mające na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku

§22.

1. Właściciele zwierząt domowych są zobowiązani do sprawowania opieki nad tymi zwierzętami.
2. Jeżeli zwierzę nie znajduje się w pomieszczeniu zamkniętym bądź na terenie ogrodzonym powinno ono pozostawać pod stałym dozorem opiekuna.

§23.

Zwierzęta domowe powinny być utrzymywane tak, aby:

- 1) nie stwarzały i nie stanowiły zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi oraz innych zwierząt;
- 2) nie były uciążliwe dla innych osób;
- 3) nie zanieczyszczały terenów przeznaczonych do użytku publicznego.

§24.

Do obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe należy:

- 1) prowadzenie w miejscach publicznych psa na smyczy, a psa rasy uznawanej za agresywną lub psa w typie tej rasy – na smyczy i w kagańcu;
- 2) zabezpieczenie nieruchomości w taki sposób, aby zapobiec możliwości wydostania się psa poza jej granice oraz umieszczenie w widocznym miejscu tabliczki ze stosownym ostrzeżeniem.

Rozdział 7

Wymagania utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej, w tym także zakazu ich utrzymywania na określonych obszarach lub w poszczególnych nieruchomościach

§25.

Zakazuje się chowu i hodowli zwierząt gospodarskich na terenie miasta Kalisza, z wyłączeniem zabudowy zagrodowej.

§26.

Dopuszcza się możliwość utrzymywania drobiu i królików do 10 sztuk na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, pod warunkiem, że zostały spełnione wymogi, o których mowa w §27.

§27.

Na terenach zabudowy zagrodowej dopuszcza się możliwość chowu i hodowli oraz utrzymywania zwierząt gospodarskich, pod warunkiem spełnienia wymogów sanitarno-weterynaryjnych, hodowlanych, budowlanych, ochrony środowiska i zwierząt, określonych w odpowiednich przepisach prawa, a w szczególności:

- 1) zapewnienia odpowiednich pomieszczeń w budynkach oraz właściwych warunków bytowania zwierząt i opieki nad zwierzętami, zgodnych z normami dla danego gatunku, wieku i stanu fizjologicznego zwierzęcia;
- 2) zapewnienia odpowiednich budowli i urządzeń do gromadzenia i usuwania nieczystości w takim stopniu, by nie powodowały zanieczyszczenia terenu, wód powierzchniowych, wód podziemnych oraz powietrza;
- 3) utrzymywania zwierząt w sposób nie powodujący uciążliwości dla otoczenia (hałas i odory) oraz nie doprowadzający do powstania ognisk gryzoni i owadów.

§28.

Ule z pszczołami powinny być ustawione co najmniej 10m od drogi publicznej oraz co najmniej 30m od granic nieruchomości i powinny być oddzielone stałą przeszkodą (parkan, mur, krzewy) o wysokości co najmniej 3m, która spowoduje wznoszenie się wylatujących i powracających do ula pszczoł nad pobliskim terenem.

§29.

Właściciel zwierząt gospodarskich mają obowiązek:

- 1) usuwania zanieczyszczeń pozostawionych przez te zwierzęta;
- 2) postępowania z padłymi zwierzętami zgodnie z przepisami powszechnie obowiązującymi.

Rozdział 8

Wyznaczenie obszarów obowiązkowej deratyzacji i terminów jej przeprowadzania

§30.

1. Obszarem obowiązkowej deratyzacji jest teren miasta Kalisza.
2. Na terenie, o którym mowa w ust. 1, zobowiązuje się właściciele nieruchomości do przeprowadzania deratyzacji miejsc i pomieszczeń nieruchomości nieprzeznaczonych na stały pobyt ludzi, w szczególności takich, jak: węzły ciepłownicze i przyłącza, korytarze, pomieszczenia piwniczne, zsypy i komory zsypane, osłony śmietnikowe, pomieszczenia produkcyjne i magazyny, dwukrotnie w ciągu roku, w celu zapobiegania powstawaniu chorób zakaźnych przenoszonych na ludzi i zwierzęta przez gryzonie, w szczególności szczury i myszy.
3. Do zwalczania gryzoni należy używać preparatów (trutek) ogólnodostępnych, zatwierdzonych do stosowania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, o wysokiej skuteczności i relatywnie małej toksyczności dla środowiska naturalnego. Trutkę należy wykładać dwukrotnie w ciągu roku: I termin: kwiecień, II termin: wrzesień, w ilości i według instrukcji stosowania danego preparatu.
4. W przypadku wystąpienia gryzoni zobowiązuje się właściciele nieruchomości do niezwłocznego przeprowadzenia deratyzacji, niezależnie od terminów określonych w ust. 3.
5. Właściciele nieruchomości umożliwiają przeprowadzenie kontroli w zakresie sposobu i skuteczności działań deratyzacyjnych.

*Przewodniczący
Rady Miasta Kalisza
/.../
dr inż. Janusz Pęcherz*